

Viaplana, Joaquim i Maria Pilar Perea (ed.) (2003): Textos orals dialectals del català sincronitzats. Una selecció. Barcelona: Promociones y Publicaciones Universitarias (PPU). [Llibre i CD-ROM]
ISBN: 8447708640

Eivissa_For

Aquest document conté el text Eivissa_For, la transcripció fonoortogràfica d'un fragment de conversa lliure amb un informant d'Eivissa que forma part del Corpus Oral Dialectal (COD). El COD és un component del Corpus de Català Contemporani de la Universitat de Barcelona (CCCUB), un arxiu de corpus de llengua catalana oral contemporània que ha estat confegit pel grup de recerca Grup d'Estudi de la Variació (GEV) amb la finalitat de contribuir a l'estudi de la variació dialectal, social i funcional en la llengua catalana.

Aquest i altres materials del CCCUB són accessibles directament al Dipòsit Digital de la UB (<http://diposit.ub.edu>) o a través del web del CCUB (<http://www.ub.edu/ccub>).

Aquesta obra està subjecta a la llicència de:
Reconeixement–NoComercial–SenseObraDerivada

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

- 1 Home, e... passa que... que són unes soles que no hi ha... ara te
2 parlc eivissenc eivissenc: io diria "zones", però es eivissencs diríem
3 "soles".
4 E: Ho desonoritzeu sempre? Dieu "sero", també, per exemple?
5 Sí, també diríem "sero", "sero".
6 E: "Sero".
7 No "zero": "sero", en castellà.
8 E: Sempre? O sigui, que el so "ze"...?
9 M-... no, es so "ze" ia, ia existeix, però amb aquestos casos
10 no. I... home, són soles e... que no tenen aigua, que no... que no
11 n'hi ha hagut mai, que no han tengut cap infraestructura de cap, de
12 cap tipo. E... de manera que no... I clar, e... ha set més costós,
13 també, per as urbanisadors especuladors arribar a fer-hi res.
14 De manera que això és lo que ha salvat aqueixos... e... aquestos territoris de
15 de des nord, nord-oest, seria, que és, que és lo millor conservat de
16 s'illa. Però si no fos per això també s'hauria fotut com tot.
17 E: Sí.
18 De fet, hi ha zones, hi ha soles on si hi vas voràs
19 e... intents frustrats d'urbanisar, és a dir, hi ha, per exemple,
20 camins oberts e... que no els han arribat a asfaltar perquè després
21 no han donat llicència per fer urbanisacions, i després s'han trobat
22 amb un camí obert, que no..., que clar, que l'han abandonat,
23 i amb es anys ia no s'hi pot passar ni en cotxe. Però... però hi són.
24 E: Fixa't. I... la manca de comunicacions també influeix, en la, en la manera de
25 parlar?
26 Sí, sí, sí, sí, sí. Sí, clar. E... és que io crec que molta
27 moltes de ses diferències que hi ha entre es pobles és per
28 manca de comunicacions entre es pobles. I de fet
29 és curiós perquè, per exemple, ara... clar, és una cosa molt
30 especialisada, però en lo que faig io de sa, de sa toponímia de sa costa
31 de vegades recull e... dif-, m-, divergències amb es parlar,
32 i és curiós com de vegades e... circula o... o es m-, al-, alguna

33 característica, diríem, des llenguatge e... es transmet per la mar,
34 moltes vegades més que no per terra.

35 E: Allò que m'explicaves ahir, no?, que en lloc de fer tota la volta...

36 És que, per exemple, sí, és que per exemple hi ha una cosa molt
37 curiosa, que és això de sa... sa e oberta tònica, que, que a la pagesia,
38 bé, concretament a Sant Antoni, Corona, Sant Josep, Sant Agustí,
39 es fa una e oberta, diuen, diuen "ceba", no diuen "ceba".

40 E... per la mar, és curiós perquè en toponímia se'n va molt més lluny,
41 encara. És a dir, hi ha tota una zona, és curiós perquè inclús hi ha,
42 hi ha pagesos que parlant amb e amb e neutra e... tònica, com
43 es eivissencs, e... tenen topònims dins sa seua àrea, diríem, que els
44 pronuncien amb e oberta.

45 E: Fixa't.

46 I, i hi ha uns casos curiosíssims: Na Verda, per exemple,
47 casos totalment anòmals, Na Verda, dir-li a un
48 lloc Na Verda, no Na Verda; Na Verda, tampoc Na Verda.

49 E. Tampoc.

50 Na Verda. I coses d'aquestes, que, que són.... I això és per mar.

51 E: Per mar, que ha corregut, no? Quants habitants té l'illa, així...?

52 Home, actualment, deu tenir uns vuitanta mil.

53 Sí, no, n-, f-, su-... bé, en s'hivern, això és ia su-, ia és molt dir, perquè en
54 s'hivern passa que molta gent fuig. No, no em refereixc ia només a...
55 an es turistes que se'n van, sinó que s-, sa gent d'Eivissa, es qui té
56 negocis i fa prou duros, quan arriba s'hivern se'n va, també.

57 E: Ah, sí?

58 Sí. Aquí, per exemple, es mes de, en Nadal, e... per Nadal aquí
59 queda..., queda buida, s'illa.

60 E: Sí.

61 Perquè no només se'n van es turistes, que molts d'eivissencs se'n van,
62 també, se'n van a llocs e... tropicals, al Carib, allà on sigui, sí.

63 E: Això és perquè hi ha peles, però.

64 M-, es qui pot se n'hi va. Io no sé si després se n'hi van i no

65 gasten un duro, eh? Però, però, sí, és un fet que a s'eivissenc li agrada
66 sortir, i... i que per, en s'hivern hi ha períodes que no... que no queda casi
67 ningú.

68 E: I... també deuen marxar els immigrants, o no?

69 També, clar, sí. Casi tots. Llavò tornen as mes de maig,
70 abril, depèn, quan torn-, quan comença sa temporada.

71 Per Setmana Santa.

72 E: Hi ha un bon nombre també d'aquests immigrants.

73 Sí, sí que n'hi ha.

74 E: Què em deies ahir, un cinquanta per cent?

75 Home, és ia, ia s'estan acostant. Sa... sa població castellanoparlant
76 s'està acostant en es cinquanta per cent.

77 E: I es provoquen matrimonis mixtos. Això és...

78 Sí, a més, e... és que, clar, lo fotut és que es matrimonis mixtos
79 normalment no... es fills normalment parlen castellà.

80 E: Castellà.

81 I a més normalment sa llengua de relació és es castellà i... eg- molt

82 pocs casos quan es matrimoni mixt es produeix amb alguna

83 dona del camp, que normalment són hòmens, són, són hòmens

84 forasters que es casen amb dones d'aquí. Quan es produeix amb dones

85 des camp, que a lo millor sa família és d'un lloc tancat, així,

86 d'aquestos que deim poc, amb poca comunicació, clar, de vegades es

87 troben que p-, que per nassos sa família parla eivissenc perquè no...

88 no n'hi ha més n-, i... fins no saben parlar castellà o el parlen

89 molt malament.

90 E: Es dóna el cas que queda alguna persona que no parla castellà?

91 Encara hi ha casos de gent que no el sap parlar, poquets, però

92 n'hi ha. I llavò, sí: hei ha molts de casos de gent qui el parla amb

93 dificultat. Llavor quan i... vaja això ho pots vore a segons quins

94 llocs quan... hei ha funcionaris, per exemple, que tenen es detall,

95 menos mal, quan veuen algú que té dificultats per expressar-se en

96 castellà, que li diuen que, bé, que... que s'expressi e... com vulgui, no?,

97 i això, sí normalment ia s'entén. També et trobes algun ruc d'aquells
98 que diu que "si no me hablas en castellano y tal" però, vaia, normalment
99 s'entén.

100 E: I l'administració, en principi, es mostra...

101 És a dir que aquí, més que lo que hi ha a Catalunya, que és es bilingüisme
102 passiu, això de que tu parla tal... aquí més que això, que no vol dir
103 que no n'hi hagi una miqueta, molt molt poquet, per part de gent
104 conscienciada, molt poquet, més que això lo que es dóna
105 és gent que té tanta dificultat per expressar-se en castellà, que arriba a un
106 mostrador i parla en eivissenc i ia està, i s'ha acabat, exacte.

107 E: I encara prou que s'accepta. I l'escola què?

108 S'escola molt malament, ia, ia t'ho deia ahir, f-. Avui en dia, bé,
109 de fet, escoles que hagin... triat voluntàriament fer un programa
110 d'ensenyament en català, io crec que són tres en tota s'illa.
111 Llavò n'hi ha una parell, e... n'hi ha un parell que han triat
112 que, que ia van avançant, que varen, varen triar un, com es diu això, la,
113 es projecte d'immersió, de manera que... que estan fent immersió, i
114 llavò, per decret, e... des des Govern Balear, quan... quan se li va
115 deixar, perquè també no tenia competències per això, però en un moment
116 determinat es veu que varen firmar un conveni amb es, amb es
117 Ministeri d'Educació i varen, i varen poder fer es decret i ia e...
118 m- per decret varen imposar a cada municipi com a mínim un,
119 un centre escolar, on, on tot s'ensenyament es feia en català, i, bé, es
120 darrer decret que ha sortit és aquest que, que, que a tots es centres,
121 e... s'ha de fer algun, alguna, alguna àrea d'ensenyament
122 en català. Lo que passa és que això és un decret que també
123 té sa...

124 E: Contrapartides...

125 S'altra contrapartida, no?, que també tots es centres, a no ser que
126 tenguin ia un programa de centres, per exemple, que sé io,
127 s-, es es col·lègit des des meus boixos no, no és es
128 cas, perquè allí ia ho fan tot en català i s'ha acabat, però,

- 129 clar, podria dar-se es cas també d'algun col·lègit que algun grup de pares es
130 posi emprenyo i que vulgui que es faci alguna àrea en castellà, o tot
131 en castellà, que també es pot.
132 E: Que també es podrà.
133 També es podrà.
134 E: Aquest és el... punt una mica conflictiu.
135 Sí, de moment es, de moment es, es pares, diríem, castellanistes
136 per entendre-mos, no...
137 E: No fan massa soroll.
138 No, no i..., i no s'han sabut ajuntar, millor que no.
139 E: Millor.
140 Però vaja, no.
141 E: I això que em deies que, en canvi, al lloc d'habitatge, al lloc de les cases, sí
142 que també estan més units, tota aquesta... ahir m'ho comentaves, no?,
143 que aquella gent vinguda d'Andalusia...
144 És que formen barriades. Per exemple, així com a Eivissa sa gent ha
145 viscut sempre molt aïllada i en cases separades una de s'altra,
146 població dispersa, aquesta gent que ve de fora, clar, és d'una altra
147 mentalitat, e, és una mentalitat totalment diferent de sa nostra i...
148 vénen aquí i a lo millor se, a un lloc compren un terreno, un terreno, es
149 fan una casa, ràpidament es e... ve tota sa família,
150 a lo millor es foten tots dins sa mateixa casa fins que en
151 fan una altra i, i clar, e, i llavò es compren pisos i bue-
152 i... és, hi ha barriades senceres que hi ha pobles sencers d'Andalusia,
153 vui dir lo que et deia ahir de Caza- e... de la Puebla de Cazallas
154 que aquí io crec que hi ha la meitat des poble de la Puebla de Cazalla,
155 fins as punt que organisen una fira andalusa i qui, qui or-, qui
156 organisa sa fira andalusa...
157 E: És la Puebla de...
158 És la Puebla de Cazalla amb, amb l'Ajuntament
159 d'Eivissa, és a dir que...
160 E: Ai, ai, doncs...

- 161 Clar. Això dificulta molt sa integració. Vui dir, e... hi ha barriades per
162 exemple a Sant Antoni, a Sant Antoni hi ha barriades senceres
163 com Cala de Bou o, que casi tot és població
164 castellanoparlant, població immigrada.
165 E: Clar, vas allà a p-, a parar allà i...
166 No, allí allí és és inútil que diguis res amb eivissenc; no t'entenen.
167 E: No t'entenen i, a més a més, tancats. I troben feines, perquè, clar...
168 Sí, home, troben feines. O, o són, o són gent especialisada amb
169 alguna cosa o... o són gent que treballa en construcció o
170 en hostalera, no? Normalment
171 E: És la sortida que tenen.
172 És lo que tenen.
173 E: Sí, sí
174 I ses dones, home, dones de neteja, per exemple, aquí m-,
175 s'empresa que fa sa neteja aquí en es consell, no hi ha, io no he vist
176 ningú que parli eivissenc, tots parlen castellà.